

УДК 658.8:339.137.2

В.І. ДИБЛЕНКО, О.О. ШЕВЧЕНКО, Т.О. ВЕРТЕЛЕЦЬКА

Київський національний університет технологій та дизайну

**ОЦІНКА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПОТЕНЦІАЛУ ПРОМИСЛОВОГО
ПІДПРИЄМСТВА**

При сучасному темпі розвитку економіки країни підприємства повинні приділяти максимальну увагу рівню своєї конкурентоспроможності, бути максимально гнучкими та реагувати на зміни умов їх функціонування, концентруватися на досягненні максимального рівня конкурентних переваг на будь-якому ринку збуту своєї продукції. Для оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства використовуються різні методи, які досліджено в даній роботі.

Ключові слова: конкурентоспроможність, потенціал, метод.

Постановка завдання

Метою статті є обґрунтування основних методів оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства, а також особливості їх застосування.

Об'єкти та методи дослідження

Об'єктом дослідження є сучасні методи оцінки рівня конкурентоспроможності потенціалу сучасних промислових підприємств.

Результати та їх обговорення

Конкурентоспроможність потенціалу підприємства – комплексна порівняльна характеристика, що відображає рівень переважання сукупності показників оцінки можливостей підприємства, які визначають його успіх на певному ринку за визначений проміжок часу стосовно сукупності аналогічних показників підприємств-конкурентів. Це комплексне і багатопрофільне поняття передбачає врахування взаємодії різноманітних складових: виробництва, персоналу, маркетингу, менеджменту, фінансів та інших. [2]

Конкурентоспроможність потенціалу підприємства може бути виявлена й оцінена тільки за наявності реальних і потенційних конкурентів та є відносним поняттям, тому що має різний рівень стосовно різних конкурентів.

Рівень конкурентоспроможності потенціалу підприємства визначається ефективністю використання залучених до процесу виробництва джерел і ресурсів та залежить від рівня конкурентоспроможності всіх складових [3].

В науковій літературі представлені різні методи, за допомогою яких можна не тільки оцінити конкурентоспроможність потенціалу підприємства і виявити тенденції його розвитку, а й обґрунтувати напрями покращення стану окремих елементів потенціалу підприємства і потенціалу в цілому.

Сучасні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства можна класифікувати за різними ознаками: – за напрямом формування інформаційної бази (критеріальні, експертні); за методом оцінки (індикаторні, матричні); за способом відображення кінцевих результатів (графічні, математичні, логістичні); за обґрунтуванням і розробкою управлінських рішень (одномоментні, стратегічні) тощо.

Критеріальні методи вважаються найточнішими, оснований на інформаційному забезпеченні про значення ключових показників.

Експертні методи не потребують повної інформації про конкурентів і базуються на експертній оцінці досвідчених фахівців, тому прості у використанні.

Графічні методи забезпечують найвищий рівень сприйняття кінцевих результатів оцінки, інтерпретованих у графічних об'єктах (рисунок, графіках, діаграмах тощо).

Математичні методи базуються на факторних моделях оцінки, які полягають у розрахунку одного (інтегрального) показника або декількох показників остаточної оцінки.

Логістичні методи базуються на логічних припущеннях, а одномоментні допомагають оцінити фактичний стан справ і не забезпечують можливість розробки перспективних заходів. [3]

Результати розрахунків конкурентоспроможності потенціалу підприємств-конкурентів представлені в таблиці. Розрахунок проведений за формулою:

$$KC_i = \sum \frac{y_{ij\phi}}{y_{ije}} * \gamma_j$$

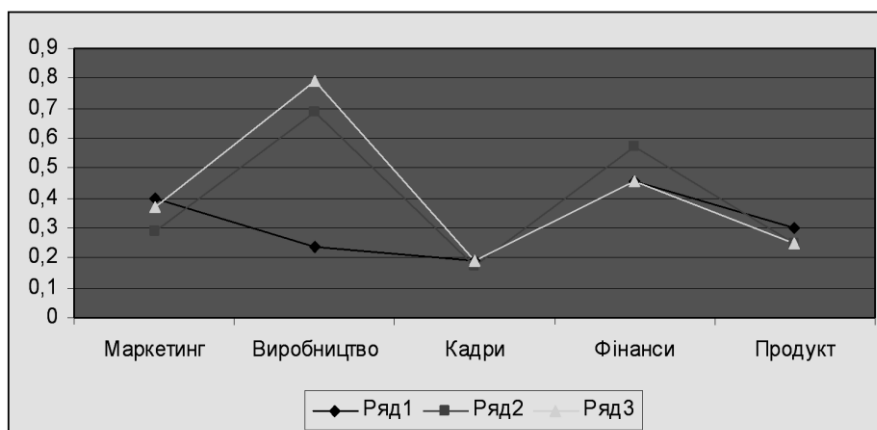
де $y_{ij\phi}$ – фактичне значення і-го підприємства j-го показника; y_{ije} – еталонне значення і-го підприємства j-го показника; γ_j – вагомість j-го показника [4].

До груп показників віднесені: маркетинг (частка продукції, що не має стійкого попиту, частка продукції, що виготовляється відповідно до довгострокових угод), виробництво (рівень використання виробничих потужностей, рентабельність продукції), кадри (продуктивність праці, рівень плинності кадрів), фінанси (рентабельність власного капіталу, коефіцієнт незалежності) та продукт.

Результати розрахунку конкурентоспроможності потенціалу підприємств-конкурентів

Конкуренти	Підсумки оцінок за групами показників				
	Маркетинг	Виробництво	Кадри	Фінанси	Продукт
ВАТ «Богуславська суконна фабрика»	0,4	0,236	0,192	0,453	0,3
ЗАТ «Донецька суконна фабрика»	0,286	0,684	0,174	0,573	0,25
ЗАТ «Славутська суконна фабрика»	0,372	0,788	0,188	0,453	0,25

«Стріли конкурентного успіху» (рисунок) побудовані за інформацією таблиці 1.

«Стріли конкурентного успіху»

Примітка: ряд 1 – ВАТ «Богуславська суконна фабрика»; ряд 2 – ЗАТ «Донецька суконна фабрика»; ряд 3 – ЗАТ «Славутська суконна фабрика»

Таким чином, підприємство ВАТ «Богуславська суконна фабрика» лідирує за такими складовими потенціалу, як маркетинг, кадри та продукт: на підприємстві працює кваліфікований персонал, робітники зацікавлені в своїй праці, виготовляється високоякісна продукція, яка користується попитом і за допомогою успішних маркетингових дій продається на ринку. Підприємство вміло використовує наявні та потенційні виробничі і маркетингові можливості, вивчає позиції і поведінку конкурентів, знаходить нових партнерів і розширює ринки збуту.

Висновки

В сучасній науковій літературі використовуються різноманітні методи для оцінки конкурентоспроможності потенціалу промислового підприємства. Оцінити конкурентоспроможність потенціалу підприємства можна на основі порівняння певної групи показників одного підприємства з аналогічною групою показників іншого або групи підприємств.

Список використаної літератури

1. Господарський кодекс України станом на 06.11.2012 року.
2. Должанський І.З., Загорна Т.О., Удалих О.О., Герасименко І.М., Ращупкіна В.М., Управління потенціалом підприємства. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 362 с.
3. Федонін О.С., Рєпіна І.М., Олексюк О.І., Потенціал підприємства: формування та оцінка. Навчальний посібник, КНЕУ, – К.: – 2006. – 316 с.
4. www.pidruchniki.ws
5. Краснокутська Н.С., Потенціал підприємства: формування та оцінка, – К.: – 2005. – 352 с.

Стаття надійшла до редакції 08.01.2013

Оценка конкурентоспособности потенциала промышленного предприятия

Дибленко В.И., Шевченко Е.А., Вертелецкая Т.А.

Киевский национальный университет технологий и дизайна

При современном темпе развития экономики предприятия должны уделять максимальное внимание уровню своей конкурентоспособности, быть максимально гибкими и реагировать на изменения условий их функционирования, концентрироваться на достижении максимального уровня конкурентных преимуществ на любом рынке сбыта своей продукции. Для оценки конкурентоспособности потенциала предприятия используются различные методы, которые исследованы в данной работе.

Ключевые слова: конкурентоспособность, потенциал, метод.

Evaluation of the competitiveness potential of industrial enterprises

V. Dyblenko, O. Shevchenko, T. Verteletska

Kyiv National University of Technologies and Design

At the present pace of the economy enterprises should pay maximum attention to the level of their competitiveness, be flexible and respond to changes in their functioning, focusing on achieving the highest level of competitive advantage in any market for their products. To evaluate competitive potential of the company using various methods studied in this paper.

Keywords: competitiveness, potential, method.